

Kısaca Konu Başlıkları [gizle](#)

1 İdari Statüler

1.1 Köy

1.2 İlçe

1.3 İl

2 Türkiye’de İdarî Fonksiyonlarına Göre Yerleşmeler SSS

2.1 Türkiye’de Yerleşim Birimlerinin Yönetimi Nasıl Yapılmaktadır?

2.2 İdarî Fonksiyonlarına Göre Yerleşmeler Nelerdir?

2.3 Hangi İller Büyükşehir Olarak Adlandırılır?

2.4 Yerleşmelerin Fonksiyonel Özellikleri nelerdir?

Yerleşim birimleri sahip olduğu fonksiyonlar bakımından birbirinden farklılık gösterir. Fonksiyonel özellikler, yerleşim alanının kurulduğu yerin seçiminde ve yerleşim merkezinin gelişiminde son derece etkilidir. Küçük yerleşim merkezleri genellikle belli bir fonksiyonu (tarım, sanayi, hizmet gibi) ile ön plana çıkarken büyük yerleşim merkezleri; sanayi, ticaret, ulaşım, turizm, mesken, eğitim, sanat, kültür gibi bir çok fonksiyona sahiptirler.

Yerleşim birimlerinin önemli fonksiyonlarından biri idari fonksiyondur. Yerleşmelerde yaşayanlara daha iyi hizmet verebilmek ve yapılan hizmetleri organize edebilmek için idari statü belli bir düzene konulmuştur. Türkiye’de yerleşim birimleri idari statülerine göre örgütlenmekte ve yönetilmektedir.

İdari Statüler

Bu örgütlenmede yerleşim birimleri idari statü olarak il, ilçe ve köy şeklinde sıralanmaktadır.

Köy

Köy, ilçe merkezindeki kaymakama bağlı olan en küçük idarî birimdir. Köyde ikamet eden vatandaşlar tarafında seçilen muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir. Köyün sınırları içinde birden fazla sürekli yerleşme varsa; genellikle muhtarlığın bulunduğu yerleşme merkez, diğer yerleşmeler köyün mahalleleri kabul edilir. Köy sınırları içinde geçici yerleşmeler varsa buralarda köye bağlıdır.

İlçe

İlçeler, kaymakamlık teşkilatı ve bağlı resmî kuruluşların yer aldığı idarî merkezlerdir.

İlçenin mülki amiri olan kaymakam başkentten atanır ve ilin mülki amiri olan valiye bağlı olarak görev yapar. Kendisine bağlı köy ve belde gibi yerleşmeler ile bunların arazilerinin tamamı ilçelerin sınırını oluşturur. İlçelerde, vatandaşlar tarafından seçilen belediye yönetimi de görev yapar. İlçe belediyesi kendi yetki ve sorumluluk çerçevesinde hizmet verir.

İl

İller, sınırları içinde birden fazla ilçe bulunduran ve vali tarafından yönetilen idarî merkezlerdir.

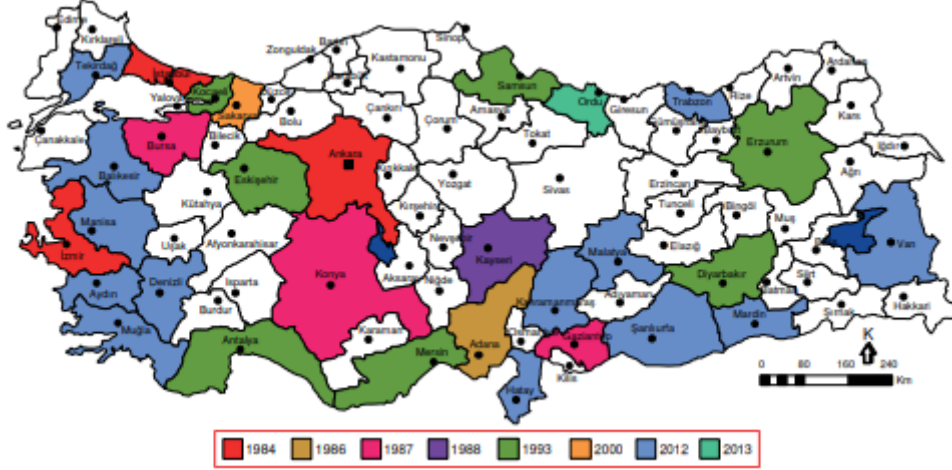
Valiler başkentten atanır. Kendisine bağlı ilçe, belde, köy yerleşmelerinin tamamı ilin sınırlarını oluşturur. İllerde, vatandaşlar tarafından seçilen belediye teşkilatı da görev yapar. İl belediyelerinin hizmet alanı, il merkezini çevreleyen köy sınırlarına kadardır. Devlet imkânlarından yararlanma ile yerleşmelerin idari statüleri arasında yakın bir ilişki vardır. Bu nedenle devlet imkânlarını yurt geneline yaygınlaştırabilmek için yerleşim birimlerinin idari statülerinde değişiklikler yapılmaktadır.

2004 yılında çıkarılan kanunla nüfusu 750.000’den fazla olan iller büyükşehir kabul edilmiştir. Büyükşehir yapılanmasıyla yönetim, planlama ve koordinasyon açısından il sınırları içinde birlik sağlanması, hizmetlerin daha verimli şekilde sunulması hedeflenmiştir. Bu nedenle büyükşehir belediye teşkilatının yetki alanı ilin bütün sınırlarını kapsayacak şekilde genişletilmiş ve köyler de mahalle statüsüne dönüştürülmüştür.

Ülkemizde 2018 yılı itibari ile 30 ilde büyükşehir teşkilatı bulunmaktadır. Büyükşehirler de diğer iller gibi valiler tarafından yönetilir. 2018 yılı itibarıyla yönetim birimi olarak Türkiye’de 81 il, 922 ilçe ve 18.285 köy vardır. Ayrıca 30 büyükşehir belediyesi, 51 il belediyesi, 519 büyükşehir ilçe belediyesi, 403 ilçe belediyesi ve 386 belde belediyesi olmak üzere toplam 1.389 belediye örgütü bulunmaktadır.

Nüfusu 2 binin üzerinde olan ve belde olarak adlandırılan yerleşmelerde de belediye örgütü vardır. Belde belediyeleri, kendi sınırları içinde ulaşım, altyapı gibi hizmetleri yerine getirir. Ülkemiz, her ne kadar çok sayıda idari birime ayrılmış olsa da millî sınırlar içinde bir bütündür. Bu bütünlüğü korumak ve ülkemizin her karış toprağına sahip çıkmak ülkesini

seven her bireyin temel görevidir.

Yıllara göre büyükşehir belediyesi olan şehirlerimiz

Türkiye’de İdarî Fonksiyonlarına Göre Yerleşmeler SSS

Türkiye’de Yerleşim Birimlerinin Yönetimi Nasıl Yapılmaktadır?

Türkiye’de yerleşim birimleri idari statülerine göre örgütlenmekte ve yönetilmektedir.

İdarî Fonksiyonlarına Göre Yerleşmeler Nelerdir?

Bu örgütlenmede yerleşim birimleri idari statü olarak il, ilçe ve köy şeklinde sıralanmaktadır.

Hangi İller Büyükşehir Olarak Adlandırılır?

2004 yılında çıkarılan kanunla nüfusu 750.000’den fazla olan iller büyükşehir kabul edilmiştir.

Yerleşmelerin Fonksiyonel Özellikleri nelerdir?

Yerleşim birimleri sahip olduğu fonksiyonlar bakımından birbirinden farklılık gösterir. Fonksiyonel özellikler, yerleşim alanının kurulduğu yerin seçiminde ve yerleşim merkezinin gelişiminde son derece etkilidir. Küçük yerleşim merkezleri genellikle belli bir fonksiyonu (tarım, sanayi, hizmet gibi) ile ön plana çıkarken büyük yerleşim merkezleri; sanayi, ticaret, ulaşım, turizm, mesken, eğitim, sanat, kültür gibi bir çok fonksiyona sahiptirler.

Kaynak:9.Sınıf Coğrafya Ders Kitabı (PDF)

Coğrafya Bilimi Ders Notları